

Rozsudek Krajského soudu v Košicích ze dne 14.06.1961, sp. zn. 13 Co 305/61, ECLI:CZ:KSKE:1961:13.CO.305.1961.1

Číslo: 14/1962

Právní věta:

Odňatím štátneho súhlasu k výkonu duchovnej činnosti podľa § 7 zák. č. 218/1949 Zb. zaniká pracovný pomer duchovného cirkve, poťažne náboženskej spoločnosti.

Soud: Krajský soud v Košicích

Datum rozhodnutí: 14.06.1961

Spisová značka: 13 Co 305/61

Číslo rozhodnutí: 14

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Církve a náboženské společnosti, Pracovní poměr, Skončení pracovního poměru, Smlouvy, Sociální zabezpečení

Předpisy: 218/1949 Sb. § 7

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalobca, duchovný pravoslávnej cirkve podal žalobu proti žalovaným: 1. Eparchiálnej rade pravoslávnej cirkve v Prešove, 2. Krajskému národnému výboru, odbor školstva a kultúry v Košiciach o zaplatenie čiastky 3800,- Kčs s prisl., reprezentujúcej náhradu mzdy za trojmesačnú výpovednú lehotu. Žaloba sa opierala o to, že KNV v Prešove odňal štátny súhlas k vykonávaniu duchovnej činnosti žalobcu a že k 31. 5. 1960 bol s ním i z rozhodnutia cirkevných orgánov pracovný pomer rozviazaný.

Okresný súd v Prešove žalobcu zamietol. Postavil sa na stanovisko, že na duchovných pravoslávnej cirkve sa nevzťahuje zákon č. 154/1934 Zb., ale že ich pracovný pomer sa riadi Ústavou pravoslávnej cirkve v ČSSR a pravidlami cirkve, vydanými v roku 1955. Neprislúcha preto žalobcovi nárok na náhradu mzdy za trojmesačnú výpovednú lehotu podľa citovaného zákona. K odňatiu štátneho súhlasu došlo rozhodnutím odboru školstva a kultúry Východoslovenského KNV a do právomoci súdov nepatrí preskúmať toto rozhodnutie po vecnej stránke.

Krajský súd v Košiciach rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil.

Z odôvodnenia:

Postavenie duchovných cirkví a náboženských spoločností bolo upravené zákonom č. 218/1949 Zb., o hospodárskom zabezpečení cirkví a náboženských spoločností štátom a postavenie pravoslavných duchovných potom špeciálne i vlád. nar. č. 222/1949 Zb., o hospodárskom zabezpečení pravoslavnej cirkve štátom.

Tieto predpisy znamenali zásadnú zmenu v postavení cirkví a duchovenstva v našom štáte. Predovšetkým uviedol v život skutočnú rovnoprávnosť cirkví. Štát sám vypláca podľa týchto predpisov osobné pôžitky duchovným všetkým cirkví, a to ako v duchovnej správe, tak i v cirkevnej administratíve; okrem toho hradí osobné i vecné náklady spojené s výchovou kňazského dorastu. Konečne hradí cirkvi i náklady spojené s prevádzkou bohoslužieb a cirkevnej správy, ako i s udržíaním cirkevných budov a bohoslužobného zariadenia. Tak zaistil štát všetky cirkve, aby mohli slobodne a plne rozvíjať svoju činnosť a sústrediť sa pritom na svoje náboženské poslanie, od čoho ich skôr odvádzali hmotné starosti.

Duchovní cirkví a náboženských spoločností sú zamestnancami cirkve (§ 1 vl. nar. č. 22/1949 Zb.). Duchovenskú činnosť môžu vyvíjať len so štátnym súhlasom (§ 7 zák. č. 218/1949 Zb., § 16, 17 vl. nar. č. 222/1949 Zb.). Osobné pôžitky duchovných poskytuje štát, pokiaľ s jeho súhlasom pôsobila v duchovnej správe, cirkevnej administratíve alebo v ústave pre výchovu duchovných (zrov. § 1 zák. č. 218/1949 Zb. a § 1 ods. 2 vl. nar. č. 222/1949 Zb.).

Pracovný pomer duchovných sa neriadi obecnými pracovne právnymi predpismi, tieto predpisy platia len potiaľ, pokiaľ špeciálne predpisy (zákon č. 218/1949 Zb., vl. nar. č. 222/1948 Zb.) nestanovia odchylku.

Pracovný pomer duchovného vzniká pro prijatí cirkve, ktorej kanonickým pravidlom sa duchovný dobrovoľne podrobuje, udelením štátneho súhlasu k výkonu duchovnej činnosti (§ 17 vl. nar. č. 222/1949 Zb.).

O zániku pracovného pomeru duchovného majú zhora uvedené špeciálne predpisy výslovné ustanovenie v podstate len pre prípad, kedy duchovný stratí duchovnú spôsobilosť pre ustanovenie v zmysle § 7 ods. 1 vl. nar. č. 222/1949 Zb. (porovnaj § 18 ods. 2 cit. vl. nar.).

Ináč špeciálne predpisy vzťahujúce sa na duchovných nemajú vôbec ustanovenie o zrušení pracovného pomeru udelením výpovednej lehoty. Je to dôsledok osobitnej úpravy pracovného pomeru duchovných podľa týchto špeciálnych predpisov, z ktorých plynie, že nielen vznik pracovného pomeru duchovného, ale i jeho zánik spojený s existenciou či neexistenciou štátneho súhlasu. Tak ako pracovný pomer duchovného vzniká udelením štátneho súhlasu, tak tiež zaniká dňom odňatia štátneho súhlasu k výkonu duchovnej činnosti (zrov. § 16 vl. nar. č. 222/1949 Zb., podľa ktorého akákoľvek duchovenská činnosť môže byť vykonávaná len so štátnym súhlasom). To plynie i z ustanovenia § 7 zák. č. 218/1949 Zb. a z ustanovenia § § 16, 17 a 18 vl. nar. č. 222/1949 Zb.

Po odňatí štátneho súhlasu k výkonu duchovenskej činnosti nemôže duchovný vôbec vykonávať svoju funkciu. Už v tom tkvie základný rozdiel oproti rozviazaniu pracovného pomeru udelením výpovednej lehoty, kedy zamestnanec i behom výpovednej lehoty môže a musí (ak má mať nárok na mzdu za výpovednú lehotu) vykonávať svoju funkciu, resp. práce až do dňa zániku pracovného pomeru uplynutím výpovednej lehoty. Z toho dôvodu nemôžu byť tiež duchovnému vyplácané ďalšie služobné pôžitky po dni odňatia štátneho súhlasu k výkonu duchovenskej činnosti.

Duchovný, ktorému bol odňatý štátny súhlas k výkonu duchovenskej činnosti, nemá preto nárok na výpovednú lehotu. Zákon č. 154/1934 Zb. sa na neho nevzťahuje (zrov. v tom smere najmä ustanovenie § 7 ods. 1, § 8 ods. 1, § 9 ods. 2, § 13 ods. 1, § 15 vl. nar. č. 222/1949 Zb.). Nevzťahuje sa na neho zasadne ani zákon č. 66/1950 Zb., lebo ide o zamestnanca cirkve, resp. náboženskej

spoločnosti a nie o zamestnanca štátu; zákon č. 66/1960 Zb. platí pre duchovných len v tých prípadoch, kde to špeciálne predpisy (zákon č. 218/1949 Zb. a vl. nar. č. 222/1949 Zb.) výslovne stanovia.

Odňatie štátneho súhlasu je teda u duchovného cirkve, poťažne náboženskej spoločnosti jeden zo spôsobov zániku pracovného pomeru (vedľa možnosti rozviazať pracovný pomer napr. dohodou medzi duchovným a cirkvou, poťažne náboženskou spoločnosťou).

Stanovisko. podľa ktorého odňatím štátneho súhlasu podľa zákona č. 218/1949 Zb. a vl. nar. č. 222/1949 Zb. zaniká pracovný pomer duchovného je konformné s praxou súdov vo veciach sociálneho zabezpečenia. Podľa tejto praxe duchovnému cirkve alebo náboženskej spoločnosti, ktorému nebol udelený štátny súhlas k vykonávaniu duchovenskej činnosti, neprislúchajú penzijné nároky (§ 6 zák. č. 218/1949 Zb.), starobný dôchodok mu môže byť vymeraný podľa zákona č. 99/1948 Zb., resp. podľa zákona č. 55/1956 Zb.